

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **V. P.**, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, Mariánské náměstí 2/2, 110 01 Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 6. 2013, č. j. S-MHMP 365180/2013, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 2 A 48/2013, o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích),

t a k t o :

- I. Městský soud v Praze **je povinen** ve věci vedené u něj pod sp. zn. 2 A 48/2013 nařít jednání ve věci nejpozději ve lhůtě do **4. 11. 2016**.
- II. Navrhovateli **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem ze dne 9. 6. 2016, Nejvyššímu správnímu soudu doručeným dne 8. 9. 2016, se žalobce (dále jen „navrhovatel“) domáhá určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), a to nařízení jednání v řízení o žalobě ve výše označené věci Městským soudem v Praze (dále jen „městský soud“).

Z předloženého spisu městského soudu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti. Navrhovatel prostřednictvím e-mailu bez zaručeného elektronického podpisu podal dne 28. 6. 2013 k městskému soudu návrh na přezkoumání rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl navrhovatelovo odvolání proti rozhodnutí Úřadu městské části Praha 4 ze dne 6. 3. 2013, čj. R 1249/2012, jímž bylo zastaveno přestupkové řízení vedené proti J. B., a to z důvodu, že daný skutek p. B. není přestupkem. Dne 3. 7. 2013 soud obdržel totožný návrh navrhovatele, doručený prostřednictvím České pošty.

Usnesením ze dne 9. 7. 2013 vyzval soud navrhovatele k úhradě soudního poplatku. Toto usnesení se však nepodařilo doručit navrhovateli na jím uvedenou adresu a zásilka se vrátila zpět městskému soudu. Dne 17. 7. 2013 zaslal navrhovatel soudu prostřednictvím e-mailu návrh na osvobození od soudních poplatků. Totožný návrh byl následně doručen soudu prostřednictvím České pošty dne 19. 7. 2013. Dne 20. 7. 2013 zaslal navrhovatel

prostřednictvím e-mailu vyjádření, ve kterém se domáhá opětovného zaslání zásilky, která mu nebyla úspěšně doručena. Městský soud vydal dne 29. 7. 2013 usnesení čj. 2 A 48/2013 - 21, kterým osvobodil navrhovatele od soudních poplatků. Toto usnesení bylo navrhovateli doručeno dne 3. 9. 2013. Následně dne 9. 10. 2013 soud zaslal přípis žalovanému, kterým jej vyzval k předložení spisového materiálu a k vyjádření k žalobě, zároveň jej poučil o složení senátu a vyzval, aby se vyjádřil, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Žalovaný předložil správní spis a vyjádření k žalobě dne 14. 11. 2013. Soud následně zaslal navrhovateli vyjádření žalovaného, zároveň jej poučil o složení senátu a vyzval, aby se vyjádřil, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Tento přípis se opět nepodařilo navrhovateli doručit s tím, že dle poznámky doručovatele se navrhovatel odstěhoval. Výpisem z technologického centra Ministerstva vnitra České republiky k datu 4. 12. 2013 soud zjistil, že adresa pro doručování souhlasí s jeho adresou pobytu. Dne 12. 12. 2013 soud ověřil, zda se navrhovatel nenachází ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody, a to s negativním výsledkem. Téhož dne soud požádal Policii ČR o sdělení, zda jí není známo místo pobytu navrhovatele. Policie ČR reagovala dne 10. 1. 2014 tak, že adresu současného pobytu navrhovatele se nepodařilo zjistit. Dne 20. 1. 2014 zaslal soud navrhovateli vyjádření žalovaného včetně poučení o složení senátu a výzvy k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání, a to na adresu Univerzity Karlovy v Praze, kde má navrhovatel studovat, přičemž se přípis podařilo doručit dne 3. 2. 2014. Přípisem ze dne 27. 2. 2014 navrhovatel soudu sdělil, že nesouhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání, leda by soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Dne 21. 7. 2014 zaslal navrhovatel prostřednictvím e-mailu dotaz soudu, zda již bylo nařízeno jednání ve věci. Na to soud reagoval dne 28. 7. 2014 tak, že jednání nařízeno nebylo s ohledem na pořadí dané věci. Přípis soudu se opětovně nepodařilo navrhovateli doručit. Dne 3. 8. 2014 zaslal navrhovatel znovu dotaz ke stavu řízení, přičemž mu soud odpověděl prostřednictvím e-mailu dne 11. 8. 2014. V reakci soudu byl navrhovatel vyzván, aby potvrdil doručení e-mailové zprávy, což se však nestalo. Dne 9. 6. 2016 zaslal navrhovatel soudu „návrh na obranu proti nečinnosti“, jehož obsahem je návrh Nejvyššímu správnímu soudu, aby uložil městskému soudu nařídit jednání ve věci.

K návrhu se vyjádřil soudce senátu, který je příslušný ve věci rozhodnout, s tím, že se soud bude snažit nařídit jednání ve věci do konce roku 2016, přičemž však dřívějšímu nařízení jednání bránilo množství věcí napadlých u městského soudu, které jsou v přednostním režimu.

Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu je důvodný.

Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, do řízení probíhajícího před soudem.

Dle § 174a odst. 1, věty první, zákona o soudech a soudcích „[m]á-li účastník nebo ten, kdo je stranou řízení, za to, že v tomto řízení dochází k průtahům, může podat návrh soudu, aby určil lhůtu pro provedení procesního úkonu, u kterého podle jeho názoru dochází k průtahům v řízení [...]“.

Při posuzování návrhu na určení lhůty je Nejvyšší správní soud vázán navrhovatelovou specifikací procesního úkonu, u něhož jsou namítány průtahy. Jen u takto vymezeného procesního úkonu zkoumá, zda dochází k průtahům. V nynější věci jsou průtahy namítány ve vztahu k nařízení jednání ve věci.

Důvodnost návrhu na určení lhůty zdejší soud posuzuje dle kritérií vymezených v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích. Těmito kritérii jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu. Současně není bez významu ani § 56 odst. 1 s. ř. s., dle něhož soud projednává a rozhoduje věci podle pořadí, v jakém k němu došly; to neplatí, jsou-li u věci dány závažné důvody pro přednostní projednávání a rozhodování věci. V § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. jsou vymezeny návrhy a věci, o nichž se rozhoduje přednostně.

Nejvyšší správní soud se zabýval jednotlivými kritérii, na jejichž základě se posuzuje důvodnost návrhu na určení lhůty.

Co se týče postupu samotného městského soudu, lze konstatovat, že se soud nedopustil žádných průtahů ve vztahu k úkonům, které je nutno učinit, aby se řízení dostalo do stavu, kdy je možno nařídit jednání. V přiměřené době informoval účastníky o složení senátu a vyzval je, aby se vyjádřili, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání, bez zbytečné prodlevy též vyzval žalovaného k předložení správního spisu a k vyjádření k žalobě. Poté, co soud obdržel spisový materiál od žalovaného a jeho vyjádření k žalobě, toto vyjádření v krátké době zaslal navrhovateli. Skutečnost, že navrhovatel nebyl schopen (byť k tomu byl vyzván) soudu sdělit adresu, na kterou mu bude možné řádně a s jistotou doručovat, nemůže jít k tíži městského soudu. Naopak ze spisu vyplývá, že městský soud se snažil najít cestu, jak navrhovateli doručovat. Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že městský soud v přiměřené době po obdržení žaloby dovedl řízení do stavu, kdy by bylo možno nařídit jednání ve věci.

Je nutno rovněž posoudit, zda se městský nedopustil průtahů tím, že by po nepřiměřenou dobu nenařídil jednání. Takové posouzení považuje Nejvyšší správní soud za vhodné učinit v souvislosti s dalšími kritérii vymezenými v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích.

U dalších kritérií zmíněných v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, tj. významu předmětu řízení pro navrhovatele a složitosti věci, Nejvyšší správní soud konstatuje, že nejde o exaktně měřitelná kritéria. Lze tak uvést, že nejde o věc ani velmi složitou (s ohledem na běžný rozsah žalobních námitek a nikoli rozsáhlý spisový materiál), ani o věc zcela jednoduchou (věc vyžaduje důkladné zhodnocení komplexní problematiky). K významu věci pro navrhovatele se navrhovatel ve svém návrhu blíže nevymezil. Zdejší soud pak konstatuje, že jde, objektivně nazíráno, o věc, kdy správní orgán zastavil řízení o přestupku třetí osoby, přičemž navrhovatel zde vystupuje jako poškozený, resp. jako osoba, která podala návrh na zahájení přestupkového řízení; posoudit tedy bude třeba naplnění podmínek pro zastavení řízení v této věci k žalobním námitkám navrhovatele.

Vzhledem k tomu, že konkrétní porovnání významu předmětu řízení pro navrhovatele a složitosti věci mezi jednotlivými případy je prakticky nemožné a nelze

na základě těchto kritérií jednotlivé věci seřadit, poměřuje Nejvyšší správní soud tato kritéria přímo s délkou řízení před krajskými soudy.

Při takovém posouzení, v němž byla zohledněna i ostatní kritéria dle § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že je třeba městskému soudu určit lhůtu k nařízení jednání v řízení vedeném u něj pod sp. zn. 2 A 48/2013. Je nutno konstatovat, že soud za dobu překračující tři roky ve věci nenařídil jednání (žalobu soud obdržel dne 28. 6. 2013). U takové doby již vyvstávají pochybnosti o porušení práva na spravedlivý proces. Z vyjádření soudce rozhodujícího senátu navíc vyplynulo, že ve věci možná nařídí jednání do konce tohoto roku. To by znamenalo, že jednání ve věci mohlo být nařízeno i později, což nelze připustit.

Nejvyšší správní soud si je plně vědom toho, že dle § 56 odst. 1 s. ř. s. soud projednává a rozhoduje věci v pořadí, v jakém k němu došly. Navrhovatelova věc přitom není přednostní věcí ve smyslu § 56 odst. 3 s. ř. s. V případech, kdy řízení netrvá nepřiměřenou dobu, akcentuje zdejší soud nutnost respektovat pravidlo dle § 56 odst. 1 s. ř. s., nejde-li o případy uvedené v § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s., a to již z toho důvodu, že např. samotné hledisko složitosti věci nemůže být rozhodujícím pro dřívější či pozdější projednání případu. Zároveň ale v případech, kdy je přiměřená délka řízení překročena, byť by byl důvodem stav objektivní přetíženosti soudu, Nejvyšší správní soud již nemůže přihlížet k pravidlu o rozhodování věcí podle pořadí, v jakém soudu došly, resp. k tomu, že městský soud má i starší věci, než je posuzovaný případ, které taktéž musí skončit. Opačným přístupem by totiž *de facto* odmítl poskytnout ochranu navrhovatelovým právům s nepřipustným odůvodněním, že jsou stejná práva někoho jiného porušena ještě závažněji.

V tomto směru se soud řídí názorem vyjádřeným Ústavním soudem, že „*je věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví, zakotvené v Listině a Úmluvě, byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době*“ (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 14. 9. 1994, sp. zn. IV. ÚS 55/94, publikovaný jako N 42/2 SbNU 35, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>).

Stejně jako Ústavní soud (srov. např. nález ze dne 7. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07, publikovaný jako N 122/46 SbNU 151) si přitom Nejvyšší správní soud plně uvědomuje, že jeho individuální rozhodnutí není systémovým řešením, neboť v případě, kdy by zdejší soud vyhověl návrhu na určení lhůty těch účastníků řízení před městským soudem, jejichž věci jsou ještě starší než věc navrhovatelova, nedošlo by k faktickému zlepšení situace. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu není totiž nástrojem, který je schopen odstranit případnou přetíženost soudu. Nejvyšší správní soud však nemá jiný nástroj, který by mohl použít k ochraně navrhovatelů před případnými průtahy v řízení u krajských soudů.

Ve vztahu k otázce zachování principu rovnosti účastníků řízení před krajským (zde městským) soudem, která se v dané souvislosti nabízí, lze s odkazem na výše uvedený nález Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2007 (viz bod 25. nálezu) zmínit, že: „*takový princip se uplatní toliko v situaci, kdy zásah do základních práv a svobod jednotlivce lze odstranit jiným způsobem, tedy existují-li vedle zvoleného nástroje také jiné prostředky, kterými lze zabránit*

zásahu do základních práv a svobod.“ Nejvyšší správní soud však jiný prostředek nemá a o návrhu na určení lhůty musí rozhodnout.

S ohledem na výše uvedená kritéria posuzování návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu Nejvyšší správní soud shledal, že návrh je důvodný. Z tohoto důvodu určil městskému soudu lhůtu do 4. 11. 2016 pro nařízení jednání ve věci vedené pod sp. zn. 2 A 48/2013. Tuto lhůtu lze považovat za přiměřenou vzhledem k okolnosti, že městský soud již učinil všechny potřebné úkony předcházející nařízení jednání a též vzhledem k tomu, že soud musí rozhodovat v přednostním režimu věci, jejichž projednání a rozhodnutí podléhají § 56 s. ř. s.; proto byla lhůta pro rozhodnutí ve věci stanovena až na 4. 11. 2016.

Návrh navrhovatele byl uznán jako oprávněný, takže ve smyslu poslední věty § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích hradí náklady řízení o něm stát. Vzhledem k tomu, že vznik takovýchto nákladů z obsahu spisu nevyplývá a navrhovatel ani žádné náklady, které by mu v tomto řízení vznikly, neuplatnil, soud rozhodl tak, že se navrhovateli náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. září 2016

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu